

**UCHWAŁA NR 68/X/19
RADY GMINY GRAJEWO**

z dnia 25 września 2019 r.

**w sprawie przyjęcia raportu z realizacji w latach 2017-2018 Programu Ochrony Środowiska dla Gminy
Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506, poz. 1309) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396 i poz. 1403) Rada Gminy Grajewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się raport z realizacji w latach 2017-2018 Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jan Dąbrowski

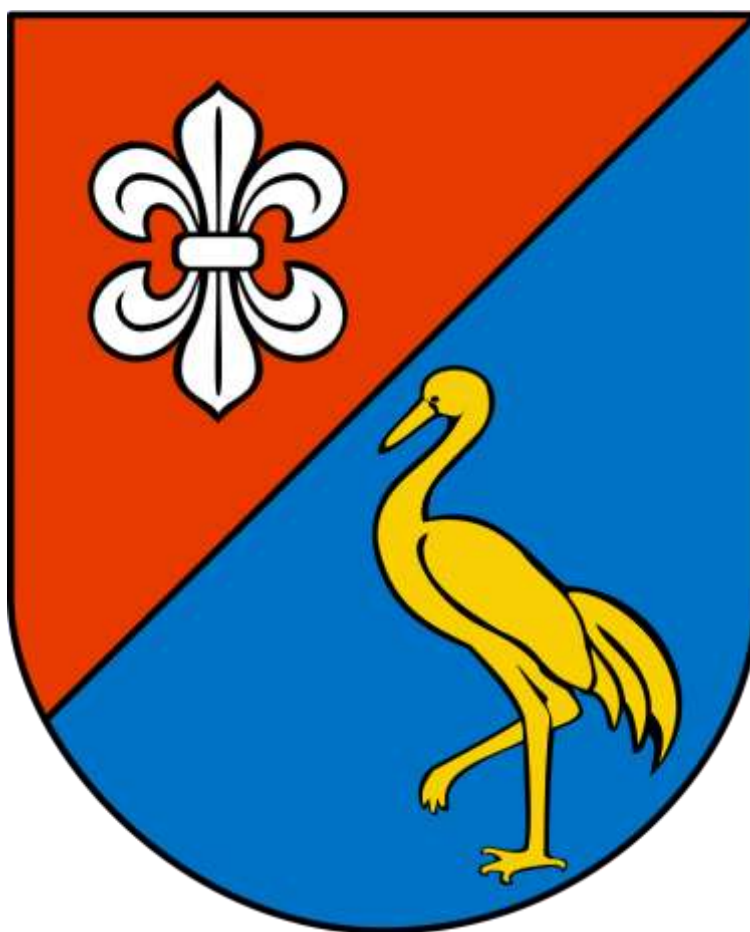
Załącznik do uchwały Nr 68/X/19

Rady Gminy Grajewo

z dnia 25 września 2019 r.

RAPORT Z REALIZACJI W LATACH 2017 – 2018 PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

**dla gminy Grajewo na lata 2015-2018
z perspektywą na lata 2019-2022**

Gmina Grajewo, 2019 r.

SPIS TREŚCI

<i>SPIS TREŚCI</i>	2
1. <i>WSTĘP</i>	3
2. <i>DANE POZYSKANE DO RAPORTU</i>	3
3. <i>METODA ANALIZY WYNIKÓW</i>	4
4. <i>INFORMACJE O GMINIE GRAJEWO</i>	4
5. <i>WYZNACZONE CELE I KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA</i>	5
<i>STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2017 - 2018</i>	10
<i>STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ KOORDYNOWANYCH</i>	15
6. <i>STOPIEŃ REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH</i>	24
7. <i>ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA</i>	31
8. <i>PODSUMOWANIE I WNIOSKI</i>	33
<i>SPIS TABEL</i>	34
<i>SPIS RYSUNKÓW</i>	34

1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowanie jest raport z wykonania Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 za lata 2017 – 2018.

Zgodnie z art. 25 pkt 7 ppkt a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2018 poz. 2081 ze zm.), opracowany raport z wykonania programu ochrony środowiska Wójt ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przepisy ustawy Prawo Ochrony Środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji programu ochrony środowiska. Ustawodawca nie zdyscyplinował również samorządów do przestrzegania określonych terminów, w których – od momentu przyjęcia uchwałą Programu Ochrony Środowiska – powinien być przedstawiony Raport z jego realizacji.

Zakres Raportu powinien odpowiadać treści przyjętego Programu. W Raporcie należy zatem przedstawić postępy w realizacji każdego z zadań zapisanych w Programie lub wyjaśnić powody zaniechania działań lub ewentualnych opóźnień. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska opisanym w Programie Ochrony Środowiska powinno dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przedsięwzięcia przyjęte w Programie. Dotyczy to wszystkich zadań zapisanych w Programie, te realizowane bezpośrednio przez samorząd gminny, jak i wszystkie inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska na jego terenie.

2. DANE POZYSKANE DO RAPORTU

Dane podstawowe do wykonania Raportu z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Grajewo za lata 2017-2018 stanowią głównie:

- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu Gminy Grajewo za lata 2017 i 2018,
- informacje statystyczne GUS,
- informacje pozyskane z Urzędu Gminy Grajewo,
- informacje pozyskane ze Starostwa Powiatowego w Grajewie,
- raporty o stanie środowiska w województwie podlaskim wykonywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- rejestr form ochrony przyrody publikowany przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Białymstoku,
- informacje z innych źródeł pozyskane we własnym zakresie.

3. METODA ANALIZY WYNIKÓW

W ocenie stopnia realizacji przyjęto następujące priorytety:

- Zadanie zrealizowane – zakończone w latach 2017 i 2018 – podmiot odpowiedzialny za realizację zadania prowadził działania w zakresie obejmującym dane zadanie w analizowanym okresie sprawozdawczym.
- Brak realizacji zadania w roku sprawozdawczym w latach 2017 i 2018 – podmiot odpowiedzialny za realizację zadania w analizowanym okresie sprawozdawczym nie podjął działań zmierzających do wykonania zadania.
- Zadanie jest w trakcie realizacji – podmiot odpowiedzialny za realizację zadania rozpoczął prace zmierzające do jego wykonania, jednak w analizowanym okresie sprawozdawczym przedsięwzięcie nie zostało zakończone (nie dotyczy zadań ciągłych, realizowanych na bieżąco).
- Brak informacji od podmiotu wykonującego zadania – podmiot odpowiedzialny za realizację działania nie odpowiedział na prośbę dotyczącą wypełnienia fiszek projektowych, tym samym nie udzielił żadnych informacji.

W celu oceny realizacji zadań zastosowano oznaczenie kolorystyczne, przedstawione poniżej.

Zadanie zrealizowane w latach objętych sprawozdaniem (2017-2018)	
Brak realizacji zadania w latach objętych sprawozdaniem (2017-2018)	
Zadanie jest w trakcie realizacji	
Zadanie planowane do realizacji w okresie późniejszym	
Brak informacji od podmiotu wykonującego zadania	

4. INFORMACJE O GMINIE GRAJEWO

Gmina Grajewo wchodzi w skład powiatu grajewskiego, zajmując w obecnym kształcie obszar 30 813 ha. Położona jest w północno – zachodniej części województwa podlaskiego, granicząc z województwem warmińsko – mazurskim.

Od północy graniczy z Gminą Prostki (leżącą w województwie warmińsko – mazurskim) i gminą Rajgród, od wschodu z Gminą Goniądz. Tę północno – wschodnią częścią granicy gminy stanowi naturalna granica rzeki Elk. Od południa graniczy z Gminą Radziłów, a od zachodu z Gminą Wąsosz i Szczuczyn.

Rysunek 1. Granice administracyjne gminy Grajewo na tle powiatu grajewskiego.

Źródło: <https://www.osp.org.pl>

Obszar gminy podzielony jest na 49 sołectw, w obrębie, których znajdują się 51 miejscowości tj. Białaszewo, Białaszewo – Kolonia, Białogrądy, Boczki – Świdrowo, Brzozowa, Brzozowa Wólka, Chojnówek, Ciemnoszyje, Cyrki, Danówek, Dybła, Elźbiecin, Flesze, Gackie, Godlewo, Grozimy, Kacprowo, Kapice, Konopki, Konopki – Kolonie, Koszarówka, Koty – Rybno, Kurejewka, Kurejwa, Kurki, Lipińskie, Łamane Grądy, Łękowo, Łojki, Łosewo, Mareckie, Mierucie, Modzele, Okół, Pieniążki, Podlasek, Popowo, Przechody, Ruda, Sienickie, Sikora, Sojczynek, Sojczyn Borowy, Sojczyn Grądowy, Szymany, Szymany – Kolonie, Toczyłowo, Uścianki, Wierzbowo, Wojewodzin, Zaborowo.

5. WYZNACZONE CELE I KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA

W opracowanym Programie ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 wyznaczono cele i kierunki ochrony środowiska, które gmina Grajewo miała na uwadze realizując poszczególne inwestycje dotyczące ochrony środowiska na terenie gminy.

Nadrzędny cel *Programu* to:

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY GRAJEWÓ SZANSĄ NA POPRAWĘ I PROMOCJĘ ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Realizacja *Programu* odbywała się w oparciu o poniżej przedstawione cele długoterminowe obejmujące okres czasowy do 2022 r., oraz wyznaczone w ramach każdego z celów długoterminowych – cele krótkoterminowe, zakładane do realizacji w latach 2015 – 2018.

Cele długoterminowe:

1. *Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza*
2. *Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania*
3. *Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji*
4. *Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących Standardów*
5. *Ochrona przed polami elektromagnetycznymi*

6. *Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii*
7. *Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych*
8. *Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi*
9. *Ochrona powierzchni ziemi*
10. *Wzrost świadomości ekologicznej*

Poniżej każdemu celowi strategicznemu zostały przyporządkowane cele krótkoterminowe i wyznaczone działania służące realizacji tych celów.

Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza

Cele krótkoterminowe:

- Ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

Działania:

- Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej
- Termomodernizacja obiektów publicznych i prywatnych
- Nasadzenie pasów zieleni w ramach budowy lub modernizacji ciągów komunikacyjnych
- Zwiększanie powierzchni leśnej

Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania

Cele krótkoterminowe:

- Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej mieszkańcom
- Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi

- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapobieganie eutrofizacji

Działania:

- Nadzór i kontrola stacji uzdatniania wody oraz prowadzenie niezbędnych modernizacji
- Ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin poprzez popularyzację rolnictwa ekologicznego
- Budowa szczelnych płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę
- Stosowanie technologii oszczędzających wodę w zakładach przemysłowych i gospodarstwach rolno-hodowlanych
- Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej
- Budowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz powstawanie oczyszczalni przydomowych

Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji

Cele krótkoterminowe:

- Pogłębienie i udostępnienie wiedzy o zasobach przyrodniczych
- Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody
- Ochrona struktury i zapewnienie stabilności siedlisk i ekosystemów
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na terenie gminy
- Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych

Działania:

- Informowanie mieszkańców o stanie środowiska naturalnego
- Pogłębianie świadomości ekologicznej poprzez działania z zakresu edukacji ekologicznej, popularyzacja wiedzy o obszarach szczególnie cennych i zagrożonych
- Udział w tworzeniu skutecznego narzędzia do zarządzania obszarami Natura 2000 w postaci planów zadań ochrony lub planów ochrony
- Wdrażanie istniejących planów i programów obszarów chronionych
- Działania na rzecz aktywnej ochrony przyrody – związane bezpośrednio ze specyfiką cennych ekosystemów
- Kanalizacja ruchu turystycznego na obszarach przyrodniczo cennych poprzez wyznaczanie szlaków turystycznych
- Rekultywacja zdegradowanych terenów poprzez zalesienia
- Kompensacje i minimalizacje w obrębie obszarów chronionych zwłaszcza obszarów Natura 2000
- Kontynuacja tradycyjnych form rolnictwa ekstensywnego

- Organizowanie spotkań i kampanii informacyjnych, miejscowej społeczności, potencjalnych inwestorów i organizacji ekologicznych w celu poszukiwania wspólnego dialogu

Zmniejszenie zagrożenia hałasem poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących Standardów

Cele krótkoterminowe:

- Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas
- Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas

Działania:

- Rozwój infrastruktury drogowej i modernizacja nawierzchni
- Budowa odpowiednich elementów architektonicznych zabezpieczających przed wpływem nadmiernego hałasu drogowego (ekrany akustyczne, odpowiednia konstrukcja budynków) oraz nasadzenia zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie)

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

Cele krótkoterminowe:

- Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej dopuszczalnej wartości

Działania:

- Prawidłowa lokalizacji, budowa i eksploatacja urządzeń i instalacji emitujących pole elektromagnetyczne

Ograniczanie zużycia energii oraz zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Cele krótkoterminowe:

- Zwiększenie wykorzystania OZE

Działania:

- Promocja innowacyjnych technologii w zakresie „zielonej energii”
- Ograniczenie zużycia energii (energochłonności) – preferowanie energii ze źródeł odnawialnych

Zapobieganie powstaniu poważnych awarii przemysłowych

Cele krótkoterminowe:

- Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych

Działania:

- Kontrola szczelności zbiorników i instalacji paliwowych
- Utrzymanie sprawnego systemu alarmowego

Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Cele krótkoterminowe:

- Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni

Działania:

- Racjonalne wykorzystanie złóż kopalni

Ochrona powierzchni ziemi

Cele krótkoterminowe:

- Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
- Identyfikacja obszarów zanieczyszczonych i zdegradowanych, ich rekultywacja i zagospodarowanie

Działania:

- Ochrona cennych przyrodniczo obszarów przed nadmiernym przekształceniem – racjonalna zabudowa nie wpływająca negatywnie na stabilność ekosystemów
- Przekształcenie nieużytków poprzez zalesienia

Wzrost świadomości ekologicznej

Cele krótkoterminowe:

- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i racjonalnej gospodarki odpadami
- Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców
- Pogłębienie świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska

Działania:

- Rozpowszechnianie recyklingu i właściwego sposobu segregacji odpadów
- Ograniczenie marnotrawstwa zasobów wodnych
- Propagowanie ekologicznego stylu życia
- Tworzenie lokalnych ośrodków edukacji ekologicznej
- Wspieranie instytucji i organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną środowiska
- Mobilizowanie społeczeństwa do podejmowania działań proekologicznych: angażowanie do działań mieszkańców w każdym wieku

STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH W RAMACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA W LATACH 2017 - 2018

Zadania własne są to przedsięwzięcia, które były finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji Gminy. Wykaz planowanych zadań własnych, wraz z terminem realizacji, jednostką odpowiedzialną, kosztami przedsięwzięcia i źródłami finansowania oraz stopniem realizacji w latach 2017 – 2018 zawiera poniższe zestawienie.

Niemal wszystkie działania własne zostały zrealizowane (za wyjątkiem zadania pierwszego), które będzie realizowane w kolejnych latach.

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Tabela 1. Stopień realizacji zadań własnych w latach 2017 – 2018 wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo na lata 2015 -2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Koszty przedsięwzięcia (zł)	Ocena realizacji zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2017 – 2018
1	Wymiana źródeł ciepła w szkołach, świetlicach (OZE, pompy ciepła, kolektory fotowoltaiczne)	2016-2020	Samorząd gminy	3 000 000,00		<p>W latach objętych raportem nie prowadzono działań związanych wymianą źródeł ciepła w szkołach i świetlicach na terenie gminy Grajewo.</p> <p>Jednakże na terenie gminy w roku realizowano:</p> <p>- „Montaż instalacji solarnych w Gminie Grajewo 2017-2018” kwota 959.824,00 zł (w tym dofinansowanie w wysokości 577.671,85 zł). Zadanie dofinansowane było w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Realizację zadania rozpoczęto w 2017r. Wykonawcą wyłonionym w postępowaniu przetargowym był SUNGRANT Sp. z o.o. Białystok. Łącznie w ramach projektu zainstalowano 112 sztuk zestawów kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych.</p> <p>W latach 2017 – 2018 dokonano także docieplenie budynku Szkoły Podstawowej w Wierzbowie na kwotę 360 719,61 zł.</p>

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

1	Odbiór odpadów komunalnych z terenu posesji zamieszkałych	Praca ciągła	Samorząd gminy	W miarę posiadanych środków		<p>Usługę odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w 2017 i 2018 roku świadczyło przedsiębiorstwo MPO Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku, ul. 42 Pułku Piechoty 48, Oddział w Grajewie, ul. Mickiewicza 6d. Przedsiębiorstwo MPO Sp. z o.o. zostało wyłonione w drodze przetargu.</p> <p>Odpady komunalne z terenu gminy Grajewo odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.</p> <p>W roku 2017 i 2018 segregowane odpady komunalne zbierane były z podziałem na następujące frakcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - papier, - szkło, - tworzywa sztuczne, metale oraz odpady wielomateriałowe, - popiół.
3	Selektywna zbiórka odpadów i ich recykling	Praca ciągła	Samorząd gminy, ZOO Koszarówka	W miarę posiadanych środków		<p>Gmina Grajewo zorganizowała Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów (PSZOK), który zlokalizowany jest na terenie Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych w Grajewie przy ul. Targowej 19.</p> <p>Do PSZOK-u mieszkańcy gminy mogą nieodpłatnie dostarczać odpady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meble i inne odpady wielkogabarytowe, - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, - odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości wskazującej na pochodzenie z gospodarstwa domowego (w tym stolarkę drzewianą i okienną), - odpady zielone z pielęgnacji ogrodów,

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

						<ul style="list-style-type: none"> - przeterminowane leki, - zużyte baterie i akumulatory, - papier i tektura, opakowania z papieru i tektury, opakowania wielomateriałowe, - odpady opakowaniowe ze szkła bezbarwnego i kolorowego, - tworzywa sztuczne typu PET, - tworzywa sztuczne typu plastik przemysłowo - gospodarczy, - metale, - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje), - zużyte opony z pojazdów osobowych pochodzących z gospodarstwa domowego - odpady tekstylne, - odpady wielomateriałowe, - styropian opakowaniowy, - popiół.
4	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grajewo	Praca ciągła	Samorząd gminy	W miarę posiadanych środków		<p>Gmina Grajewo corocznie prowadzi działania związane z usuwaniem azbestu w miarę dostępnych środków finansowych.</p> <p>Masa usuniętego azbestu w latach objętych sprawozdaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2017 – 0 Mg, - 2018 - 300,390 Mg (poniesiona kwota 148.787,96 zł (w tym środki w ramach funduszu sołeckiego kwota 126.038,56 zł) <p>Dodatkowo w 2018 roku wykonano Studium wykonalności dla projektu „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest” w kwocie 5.000,00 zł.</p>
5	Promocja ekologicznej Turystyki – wspieranie rozwoju agroturystyki	Praca ciągła	Samorząd gminy	W miarę posiadanych środków		Powstające gospodarstwa agroturystyczne promują rolnictwo ekologiczne, walory turystyczne regionu oraz zdrowy wypoczynek.

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

						Szkolenia w zakresie rolnictwa ekologicznego, przeprowadzane są głównie przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, Podlaską Izbę Rolniczą.
6	Działalność związana z edukacją ekologiczną	Praca ciągła	Samorząd gminy	W miarę posiadanych środków		W latach 2017 – 2018 na terenie gminy Grajewo organizowano piknik ekologiczny.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych informacji.

STOPIEŃ REALIZACJI ZADAŃ KOORDYNOWANYCH

W poniższej tabeli przedstawiono harmonogram realizacji zadań koordynowanych, wynikający z dokumentów strategicznych wyższego szczebla. Określone zadania koordynowane są zbieżne z celami i kierunkami ochrony środowiska na terenie Gminy Grajewo i powiatu grajewskiego. W tabeli określono także stopień realizacji w latach objętych sprawozdaniem.

Wszystkie działania koordynowane są na bieżąco realizowane.

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Tabela 2. Stopień realizacji zadań koordynowanych w latach 2017 – 2018 wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo na lata 2015 -2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.

Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	Ocena realizacji zadania	Stopień realizacji zadania w latach 2017 - 2018
Ochrona powietrza atmosferycznego			
<p>Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych</p>	<p>Miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo), przedsiębiorstwa energetyczne, administratorzy i właściciele budynków</p>		<p>Gmina prowadzi działania związane z poprawą jakości powietrza na terenie gminy.</p> <p>Część działań związanych z poprawą jakości powietrza, do których należą: termomodernizacja i wymiana kotłów prowadzona jest bezpośrednio przez właścicieli budynków. Gmina nie prowadzi ewidencji działań prowadzonych bezpośrednio przez właścicieli budynków.</p> <p>W roku 2018 na terenie gminy realizowano:</p> <p>- „Montaż instalacji solarnych w Gminie Grajewo 2017-2018” kwota 959.824,00 zł (w tym dofinansowanie w wysokości 577.671,85 zł). Zadanie dofinansowane było w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Realizację zadania rozpoczęto w 2017r. Wykonawcą wyłonionym w postępowaniu przetargowym był SUNGRANT Sp. z o.o. Białystok. Łącznie w ramach projektu zainstalowano 112</p>

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

			sztuk zestawów kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych.
Racjonalna gospodarka wodna			
Zapewnienie dobrej jakości wody pitnej	Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo), zarząd województwa, WSSE, RZGW		Wszystkie jednostki odpowiedzialne prowadzą stałe działania związane z racjonalnym gospodarowaniem zasobami wód oraz działaniami związanymi z zapewnieniem dobrej jakości wody pitnej.
Racjonalizacja gospodarowania zasobami wód	Administratorzy sieci, Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo), RZGW, WIOŚ w Białymstoku		
Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, RZGW, miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo), zakłady przemysłowe, WIOŚ w Białymstoku, właściciele gospodarstw domowych, podmioty gospodarcze, właściciele gospodarstw rolnych, Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego		WIOŚ w Białymstoku corocznie prowadzi pomiary jakości wód powierzchniowych i podziemnych na terenie województwa podlaskiego. Działania związane z poprawą jakości wód powierzchniowych i podziemnych prowadzone są także przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji.
Ochrona przyrody i krajobrazu			

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych	miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo), RDOŚ, RDLP, organizacje pozarządowe, dyrekcje Parków Narodowych, instytucje naukowe		Wspólnoty społeczne, szczególnie pozarządowe organizacje ekologiczne, podejmują lokalne akcje proekologiczne oraz sprawują społeczną kontrolę nad działaniami przedsiębiorstw i instytucji. Aby mogły skutecznie wypełniać tę rolę, Gmina Grajewo zapewnia im dostęp do informacji o środowisku i jego ochronie oraz informuje o działaniach instytucji w sektorze ochrony środowiska.
Stworzenie instytucjonalnych i prawnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody	RDOŚ, RDLP, dyrekcje Parków Narodowych, miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo)		Wszelkie decyzje gminy Grajewo oraz tworzone przez nią akty prawa miejscowego uwzględniają aspekty ochrony środowiska i krajobrazu, zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawa (m. in. w ramach procedur planistycznych przeprowadzana jest strategiczna ocena oddziaływania na środowisko).
Zachowanie lub odtworzenie właściwej struktury i stanu ekosystemów i siedlisk	RDLP, RDOŚ, dyrekcje Parków Narodowych, miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo)		
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej na obszarach wiejskich	ARIMR, PODR		
Zapobieganie konfliktom ekologicznym na obszarach chronionych	miasta i gminy (w tym Gmina Grajewo), RDOŚ, organizacje pozarządowe, dyrekcje Parków Narodowych		
Ochrona przed hałasem			

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

<p>Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców województwa na ponadnormatywny hałas</p>	<p>Zarządy miast/gmin/powiatów (w tym Gminy Grajewo), Zarządcy dróg, linii kolejowych i lotnisk, WIOŚ w Białymstoku</p>		<p>WIOŚ w Białymstoku corocznie prowadzi pomiary hałasu na terenie województwa. W ostatnich latach nie prowadzono pomiarów hałasu gminy Grajewo, jednakże pomiary w innych punktach wzdłuż ciągów komunikacyjnych przebiegających także przez gminę Grajewo, pozwala na rozpoznanie i ocenę stopnia narażenia mieszkańców gminy na ponadnormatywny hałas.</p> <p>Pomiary hałasu na terenie województwa podlaskiego dostępne są na stronie WIOŚ w Białymstoku.</p>
<p>Eliminacja narażenia mieszkańców na hałas</p>	<p>Gminy (w tym Gmina Grajewo), Zarządcy dróg, WIOŚ w Białymstoku</p>		<p>Zadania w zakresie ograniczenia uciążliwości akustycznej dróg i tras kolejowych do poziomu wymaganego normami, budowy ekranów dźwiękochłonnych, stosowania od strony drogi i torów kolejowych okien o zwiększonej izolacyjności akustycznej, lokalizacji ochronnych pasów zieleni realizowane są przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, Zarząd Dróg Powiatowych w Grajewie oraz PKP.</p> <p>Gmina Grajewo, przy wydawaniu zezwoleń na wycięcie drzew przy drogach, w decyzjach zobowiązuje zarządy tych dróg do nowych nasadzeń.</p>
<p>Ochrona przed polami elektromagnetycznymi</p>			

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

<p>Utrzymanie poziomów promieniowania elektromagnetycznego poniżej wartości dopuszczalnych</p>	<p>WIOŚ</p>		<p>WIOŚ w Białymstoku corocznie prowadzi pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa podlaskiego.</p> <p>Na podstawie przeprowadzonych pomiarów WIOŚ w Białymstoku nie stwierdził na terenie województwa podlaskiego istnienia obszarów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zarówno w roku 2017 jak i 2018.</p> <p>W związku z powyższym na terenie gminy Grajewo brak jest realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.</p>
<p>Rozwój zielonych technologii</p>			
<p>Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii</p>	<p>Gminy (w tym Gmina Grajewo), przedsiębiorstwa, administratorzy budynków</p>		<p>W roku 2018 na terenie gminy realizowano:</p> <p>- „Montaż instalacji solarnych w Gminie Grajewo 2017-2018” kwota 959.824,00 zł (w tym dofinansowanie w wysokości 577.671,85 zł). Zadanie dofinansowane było w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Łącznie w ramach projektu zainstalowano 112 sztuk zestawów kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych.</p>
<p>Ochrona przed poważnymi awariami przemysłowymi</p>			

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

<p>Monitoring obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych</p>	<p>Jednostki samorządów terytorialnych (w tym Gmina Grajewo), podmioty gospodarcze, służby interwencyjne, WIOŚ</p>		<p>WIOŚ w Białymstoku na bieżąco prowadzi kontrole obszarów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii przemysłowych.</p> <p>Na obszarze gminy Grajewo nie występują zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (stan na rok 2017 i 2018).</p> <p>W ramach działań na terenie gminy Grajewo w 2018 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokonano zakupu sprzętu ratowniczo – gaśniczego dla jednostki OSP (motopompa pływająca dla OSP Ruda i OSP Wierzbowo) w ramach pomocy finansowej z budżetu Wojewody kwota 11.200,00 zł, - doposażono jednostki OSP w Rudzie w środki łączności w ramach środków z WFOŚiGW w Białymstoku program „FLORIAN 2018 – zapobieganie, ograniczenie i likwidacja nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i poważnych awarii” kwota 8.034,00 zł, - zakupiono wyposażenie i sprzęt ratownictwa na rzecz jednostek OSP w ramach środków z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości kwota 41.781,00 zł.
<p>Ochrona złóż surowców naturalnych</p>			

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni	Jednostki samorządów terytorialnych(w tym Gmina Grajewo)		Gmina Grajewo i inne jednostki odpowiedzialne prowadzą działalność kontrolną i monitoringową związaną z ograniczeniem presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalni.
Ochrona gleb przed zanieczyszczeniami			
Zagospodarowanie powierzchni ziemi zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju	Wojewoda, samorządy terytorialne – i podległe im jednostki, ARiMR, podmioty gospodarcze		Wszelkie decyzje organów gminy Grajewo w zakresie procesów planowania przestrzennego opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju. Głównym celem rozwojowym gminy Grajewo, zgodnie z postanowieniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grajewo, jest ekorozwój rozumiany jako wszechstronny, zrównoważony i trwały rozwój społeczno-gospodarczy, zapewniający zaspokajanie bieżących potrzeb mieszkańców oraz tworzenie warunków umożliwiających wzrost cywilizacyjny ich życia i życia następnych pokoleń.
Wskazanie obszarów zanieczyszczonych i ich rekultywacja	Wojewoda, samorządy terytorialne – i podległe im jednostki, ARiMR, podmioty gospodarcze		Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych jest obowiązkiem przedsiębiorcy wydobywającego kopalinę i przeprowadzana jest zgodnie z wyznaczonym kierunkiem przez Starostę Grajewskiego pod nadzorem Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie. W okresie sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji rekultywacyjnych.

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Edukacja ekologiczna			
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami	Zarząd Województwa, Zarządy Powiatów, Gmin (w tym Gmina Grajewo), media		Od 2014 roku na terenie gminy Grajewo organizowany jest piknik ekologiczny. Corocznie Urząd Gminy Grajewo drukuje ulotki informacyjne, które służą edukacji ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie ochrony powietrza i właściwej gospodarki odpadami.
Oszczędność wody oraz jej ochrona jako wynik większej świadomości ekologicznej mieszkańców	Zarządy Powiatów, Gmin (w tym Gmina Grajewo), media		Gmina Grajewo prowadzi działania edukacyjne w zakresie oszczędności wody, które mogą przyczynić się do oszczędzania wody we wszystkich sektorach.
Wzrost świadomości ekologicznej w obrębie pozostałych elementów środowiska	Zarządy Powiatów, Gminy (w tym Gmina Grajewo), media, PODR		Gmina Grajewo, poprzez media lokalne (radio, internet, prasa), aktywizuje społeczeństwo do podejmowania działań mających na celu ochronę środowiska.

6. STOPIEŃ REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH

W poniższej tabeli przedstawiono analizę pod kątem zrealizowania inwestycji przewidzianych do realizacji w ramach Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022 w latach objętych sprawozdaniem.

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Tabela 3. Stopień realizacji zamierzeń inwestycyjnych w latach 2017 – 2018 wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo na lata 2015 -2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.

Lp.	Nazwa miejscowości	Opis przedsięwzięcia	Termin realizacji	Koszty	Ocena realizacji	Stopień realizacji zadania w latach 2017 - 2018
1	Wojewodzin	Remont stacji wodociągowej	2017	700 000,00		W roku 2017 nie realizowano zadania. W roku 2018 opracowano dokumentację projektowo-kosztorysowej rozbudowy wodociągu WOJEWODZIN - w m. Kurejwa, Toczyłowo, Koszarówka.
2	Urząd Gminy Grajewo ul. Komunalna 6	Rozbudowa budynku Urzędu Gminy z zastosowaniem OZE (pompy ciepła, fotowoltaika)	2017	15 000 000,00		W roku 2017 nie rozpoczęto realizacji działania. W roku 2018 dokonano aktualizacji audytu energetycznego i studium wykonalności oraz koszty zakupu dziennika budowy w związku z planowaną termomodernizacją budynku Urzędu niezbędne do złożenia wniosku o dofinansowanie w kwocie 4.738,02 zł.
3	Wierzbowo	Budowa wielofunkcyjnego boiska	2017	1 700 000,00		W latach objętych sprawozdaniem nie realizowano inwestycji.
4	Teren Gminy	Kolejny etap budowy przydomowych oczyszczalni ścieków	2016-2022	3 400 000,00		Na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego na terenie gminy w latach 2017 – 2018 powstało 8 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

5	Kurejwa	Termomodernizacja świetlicy z zastosowaniem OZE plus c.o.i kanalizacja	2017	400 000,00		W latach objętych sprawozdaniem nie realizowano inwestycji.
6	Teren gminy	Wyposażenie wszystkich obiektów gminnych w kolektory słoneczne	2016-2022	200 000,00		W latach objętych sprawozdaniem nie realizowano inwestycji.
7	Teren gminy	Modernizacja dróg gminnych	2016-2022	20 000 000,00		<p><u>Wykaz inwestycji zrealizowanych w 2017 roku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi gminnej nr 103349B w m. Koszarówka - 2 582 623,40 zł, - Przebudowa drogi gminnej Szymany – Wykowo - 173 710,47 zł, - Przebudowa drogi gminnej w m. Popowo (dokumentacja techniczna) - 9 200,00 zł, - Przebudowa drogi gminnej Dybła – Mareckie (dokumentacja techniczna) - 11 000,00 zł, - Remont drogi w sołectwie Białaszewo-Kolonia - 10 332,10 zł (w ramach funduszu sołectkiego) - Remont drogi gminnej nr 319 w sołectwie Białogrądy - 11 385,16 zł (w ramach funduszu sołectkiego) - Modernizacja drogi gminnej nr 68 w sołectwie Brzozowa - 8 326,26 zł (w ramach funduszu sołectkiego),

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

					<ul style="list-style-type: none"> - Remont drogi gminnej nr 42 w sołectwie Ciemnoszyje - 12 976,50 zł (w ramach funduszu sołectkiego), Remont dróg nr 227, 226, 224/2 w sołectwie Dybła - 9 856,13 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi gminnej nr 99/3 w sołectwie Flesze - 8 938,17 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Modernizacja drogi gminnej nr 15 w sołectwie Gackie - 8 666,73 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi gminnej w sołectwie Konopki - 12 099,01 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi gminnej Kurejwa – Kurejewka - 9 040,50 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi gminnej na terenie sołectwa Koty-Rybno - 8 826,48 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Modernizacja drogi gminnej nr 27 i nr 57 - 9 448,12 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi gminnej nr 54/2 w kierunku Rajgrodu - 7 816,93 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi gminnej nr 103 w sołectwie Łękowo - 9 040,54 zł (w ramach funduszu sołectkiego), - Remont drogi nr 111 w sołectwie Modzele - 9 346,39 zł (w ramach funduszu sołectkiego),
--	--	--	--	--	---

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

					<ul style="list-style-type: none"> - Modernizacja drogi nr 61/1, 61/2, 196/368, 134, 195/367 - 7 849,26 zł (w ramach funduszu soleckiego), - Remont drogi gminnej nr 63 - 7 714,15 zł, - Remont drogi gminnej nr 103342B - 10 162,60 zł, - Remont drogi gminnej nr 223 i nr 136 - 13 260,90 zł, - Remont drogi gminnej nr 70 i nr 84 - 8 299,16 zł. <p style="text-align: center;"><u>Wykaz inwestycji zrealizowanych w 2018 roku:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Przebudowa drogi gminnej 103323B w miejscowości Modzele - 916 026,15 zł, - Przebudowa drogi gminnej 142516B w miejscowości Kapice - 360 653,57 zł, - Przebudowa ul. Łąkowej i ul. Modzelówka m. Ruda - 323 836,34 zł, - Przebudowa dróg gminnych w m. Grozimy, Szymany Kolonie, Wojewodzin - Łąkowo poprzez powierzchniowe utwalenie nawierzchni - 283 505,13 zł, - Remont drogi gminnej relacji Popowo – Flesze - 9 741,60 zł (w ramach funduszu soleckiego), - Remont drogi gminnej sołectwo Gackie - 9 741,60 zł (w ramach funduszu soleckiego), - Remont drogi gminnej o nr 72 o dł. 220m w miejscowości Grozimy poprzez trójwarstwowe
--	--	--	--	--	--

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

						<p>powierzchniowe utwardzenie - 11 318,00 zł (w ramach funduszu sołeckiego),</p> <p>- Remont drogi we wsi Kapice - 12 905,00 zł (w ramach funduszu sołeckiego),</p> <p>- Modernizacja dróg we wsi o dł. 230 mb. i drogi o dł. 430 mb – sołectwo Łamane Grądy - 8 856,00 zł,</p> <p>- Remont drogi gminnej nr 28 - 8 413,20 zł,</p> <p>- Remont drogi poprzez wykonanie nawierzchni emulsyjno – asfaltowej nr 231 o dł. 300mb - 18 209,00 zł,</p> <p>- Remont drogi gminnej nr 558/2 o dł. 2-3 km polegający na nawiezieniu żwiru i wyrównaniu - 11 512,80 zł,</p> <p>- Remont drogi gminnej nr 1033383 w kierunku do m. Kosówka - 15 498,00 zł,</p> <p>- Remont drogi gminnej działka nr 68 - 9 298,80 zł.</p>
8	Wierzbowo	Wymiana taboru samochodowego w Zakładzie komunalnym	2016-2022	2 000 000,00		W latach objętych sprawozdaniem nie realizowano inwestycji.
	Toczyłowo	Zagospodarowanie terenu przy zbiornikach wodnych tj. jeziorach	2017	500 000,00		W roku 2017 realizowano inwestycji związaną z „Zagospodarowaniem terenu turystyczno – wypoczynkowego w m. Toczyłowo” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 kwota 220.305,20 zł

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
 Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

						(udział własny w wysokości 48.264,94 zł finansowany w ramach środków związanych z gromadzeniem opłat i kar za korzystanie ze środowiska).
	Danówek	Urządzenie Zielonej Szkoły przy Gimnazjum	2016-2018	400 000,00		W latach objętych sprawozdaniem nie realizowano inwestycji.
	Urząd Gminy Grajewo	Wymiana taboru samochodowego na potrzeby Urzędu Gminy	2016-2018	2 000 000,00		W roku 2018 dokonano zakupu samochodu osobowego na potrzeby Urzędu (konserwator instalacji solarnych) - kwota 10.230,50 zł.

Źródło: Opracowanie własne.

7. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest prawidłowy system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach stanu środowiska i zmiany presji na środowisko, a także na wskaźnikach świadomości społecznej. Odpowiedni zestaw wskaźników zapewnia sprawne przeprowadzenie monitoringu przedsięwzięć oraz analiz porównawczych i tematycznych, dostarczających rzetelnej informacji o wdrażanym Programie. W Programie ochrony środowiska przedstawiono zestaw wskaźników, które umożliwiają określenie stopnia zmiany środowiska.

Rada Gminy powinna przynajmniej raz na dwa lata być informowana o wynikach monitorowania Programu ochrony środowiska.

Poniżej w tabeli przedstawiono osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska dla Gminy Grajewo.

Tabela 4. Osiągnięte wskaźniki monitorowania określone w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	2017	2018
1. KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA				
	Liczba zmodernizowanych kotłowni	szt.	0	0
	Wielkość emisji niskiej	%, Mg/rok	bd	bd
	Łączna emisja zanieczyszczeń gazowych	Mg/rok	bd	bd
	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	1	1
2. OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH I RACJONALIZACJA ICH WYKORZYSTANIA				
	Liczba nowopowstałych SUW	Szt.	0	0
	Liczba zmodernizowanych SUW	Szt.	0	0
	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Szt.	816	820
	Liczba zmodernizowanych komunalnych oczyszczalni ścieków	Szt.	0	0
	Długość sieci wodociągowej	km	203,9	bd
	Długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej	km	0	0

Raport z realizacji w latach 2017 – 2018
Programu ochrony środowiska gminy Grajewo na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku	dam ³	257,7	bd
3. ZACHOWANIE, ODTWORZENIE I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ NA RÓŻNYCH POZIOMACH ORGANIZACJI			
Ilość stworzonych korytarzy i przejść ekologicznych	Szt.	0	0
Udział obszarów przyrodniczo cennych, chronionych prawnie	ha, %	972,00 ha, 3,15%	972,00 ha, 3,15%
Podjęte działania ochronne (np. nowe pomniki przyrody, użytki ekologiczne, rezerваты, obszary chronionego krajobrazu)	Szt.	0	0
Liczba zorganizowanych spotkań i kampanii informacyjnych, miejscowej społeczności, potencjalnych inwestorów i organizacji ekologicznych	Szt.	3	3
4. ZMNIEJSZENIE ZAGROŻENIA HAŁASEM POPRZEZ OBNIŻENIE JEGO NATĘŻENIA DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW			
Liczba uciążliwych źródeł hałasu	Szt.	0	0
Liczba stref ciszy (jeziora)	Szt.	5	5
Długość zmodernizowanej infrastruktury drogowej	km	bd	bd
5. OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI			
Poziom pola elektromagnetycznego	V/m	Brak pomiarów na terenie gminy	Brak pomiarów na terenie gminy
6. OGRANICZANIE ZUŻYCIA ENERGII ORAZ ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII			
Udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	kW, %	bd	bd
Liczba nowych instalacji wykorzystujących OZE	szt.	0	112
7. ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA ZASOBAMI NATURALNYMI			
Liczba eksploatowanych złóż kopalin	Szt.	7	7
8. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI			
Udział powierzchni zalesianych do powierzchni ogółem	ha, %	9 752,25 ha, 32,2%	9 750,71 ha, 31,6%
9. WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ			
Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych	Szt.	3	3

Ilość i długość ekologicznych ścieżek edukacyjnych	szt., km	bd	bd
Nakłady na edukację ekologiczną	zł, %	bd	bd

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urząd Gminy Grajewo.

8. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Program ochrony środowiska opracowany dla gminy Grajewo stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej na obszarze całej gminy. Realizacja zadań w latach 2017 - 2018, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych priorytetowych celów Programu ochrony środowiska dla gminy Grajewo, zgodnych z polityką ekologiczną powiatu grajewskiego i województwa podlaskiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy – obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Niniejszy Raport z realizacji Programu ochrony środowiska obejmuje lata 2017 - 2018. Raport przedstawia dotychczas podjęte działania w kontekście stanu środowiska na terenie gminy. W okresie sprawozdawczym wdrożono lub zrealizowano większość zadań i działań zaplanowanych w Programie ochrony środowiska. Podjęto realizację prawie wszystkich zaplanowanych celów, zarówno długoterminowych, jak również krótkoterminowych. Większość celów i kierunków działań ma charakter ciągły, a ich realizacja trwa dłużej niż dwuletni okres objęty niniejszym Raportem. Brak realizacji lub realizacja części wyznaczonych zadań wynika przede wszystkim z ograniczonych możliwości finansowych gminy Grajewo, dezaktualizacji niektórych zadań, zmiany przepisów prawnych, zmian dokumentów wyższego szczebla oraz strategii ich realizacji, oraz dużych kosztów inwestycyjnych wymaganych do realizacji zamierzeń Programu.

Biorąc pod uwagę osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie ochrony środowiska, należy uznać, że na przestrzeni ostatnich lat stan środowiska na terenie gminy Grajewo nie uległ pogorszeniu.

SPIS TABEL

<i>Tabela 1. Stopień realizacji zadań własnych w latach 2017 – 2018 wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo na lata 2015 -2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 2. Stopień realizacji zadań koordynowanych w latach 2017 – 2018 wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo na lata 2015 -2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 3. Stopień realizacji zamierzeń inwestycyjnych w latach 2017 – 2018 wyznaczonych w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo na lata 2015 -2018 z perspektywą na lata 2019 – 2022.</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 4. Osiągnięte wskaźniki monitorowania określone w Programie ochrony środowiska dla gminy Grajewo.</i>	<i>31</i>

SPIS RYSUNKÓW

<i>Rysunek 1. Granice administracyjne gminy Grajewo na tle powiatu grajewskiego.</i>	<i>5</i>
---	----------